Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0520U100515

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палатовська Олена Володимирівна
2. Palatovska Olena Volodymyrivna

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 10.02.02

Назва наукової спеціальності: Російська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-09-2020

Спеціальність за освітою: Російська мова

Місце роботи здобувача: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, 73, к. 307, м. Київ, Київська обл., 03150, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 08.051.05

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, 72, м. Дніпро, Дніпропетровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.33

Тема дисертації:

1. Російське складне речення в когнітивно-дискурсивному висвітленні (на матеріалі усної науково-професійної комунікації)

2. Russian complex sentence in cognitive-discursive interpretation (based on the material of oral scientific and professional communication)

Реферат/анотація:

1. Метою дисертації є дослідження російських складних речень різної формальної організації з погляду особливостей їхнього зберігання в ментальній граматиці сучасних носіїв мови та механізмів убудовування до усного науково-професійного дискурсу, який породжується без опертя на писемний текст, а також установлення репертуару прототипних засобів зв'язку, які організовують ці синтаксичні одиниці в усному науковому монолозі. Об'єкт дослідження – російське складне речення. Методи дослідження – загальнонаукові, когнітивно-дискурсивні традиційні лінгвістичні, психолінгвістичні, корпусні та квантитативні, що варіювалися і поєднувалися один з одним залежно від етапу роботи й досліджуваних

проблем. Теоретичне значення дисертації полягає в тому, що виконане дослідження є перспективним етапом розвитку теорії когнітивного синтаксису, воно слугуватиме методологійним підґрунтям для нових когнітивно-дискурсивних студій з вивчення як складного речення, так й інших мовних одиниць. Практичне значення роботи передбачає використання його матеріалів під час викладання теоретичної граматики російської мови (синтаксису), загального мовознавства, когнітивної лінгвістики, психолінгвістики, практичного курсу російської мови для іноземних громадян. Матеріали дисертації можуть бути застосовані в експериментальній психології і психолінгвістиці, формуванні мовленнєвої поведінки публічних ораторів, у написанні підручників та практичних граматик з російської мови, а також у практиці міжкультурної комунікації і перекладознавства. Проведене дослідження зумовило такі результативні новації: виявлені й описані універсальні механізми вбудовування складних речень до спонтанного науково-професійного дискурсу адресантом повідомлення, а також когнітивні стратегії сегментації дискурсу на синтаксичні одиниці адресатом в умовах обмеження за часом природного слухового сприйняття; визначений дискурсивний статус складного речення в усному науковому монолозі з когнітивних позицій мовця і слухача, зокрема, доведено, що обидва учасники комунікативної інтеракції виокремлюють речення як проміжну одиницю дискурсу, спираючись на її формальну організацію; з'ясовані закономірності перекодування вихідного усного наукового повідомлення для іншого (писемного) каналу передавання інформації; укладено репертуар прототипних засобів синтаксичного зв'язку частин складного речення, закріплений у свідомості сучасних носіїв російської мови; установлено співвідношення між формальною організацією прототипної конструкції і типом дискурсу, який вона презентує в зовнішньому висловлюванні; теоретично обґрунтована й апробована методика комплексного когнітивно-дискурсивного вивчення складних речень в усному спонтанному науково-професійному дискурсі.

2. The aim of this dissertation is to study Russian complex sentences of various formal organization in terms of their storage in the mental grammar of modern speakers and mechanisms of integration into oral scientific and professional discourse, which is generated without reliance on written text, as well as establishing a collection of prototypes that organize these syntactic units in an oral scientific monologue. The object of research is a Russian complex sentence. Research methods – general scientific, cognitive-discursive, traditional linguistic, psycholinguistic, corpus and quantitative, which varied and combined with each other depending on the stage of work and research problems. The theoretical significance of the dissertation is that the study is a promising stage in the development of cognitive-discursive theory of syntax, it will serve as a methodological basis for new cognitive-discursive studies of both complex sentences and other language units. The practical significance of the work involves the use of its materials in the teaching of theoretical grammar of the Russian language (syntax), general linguistics, special courses in cognitive linguistics, psycholinguistics, a practical course in Russian for foreign citizens. The dissertation materials can be used in experimental psychology and psycholinguistics, in formation of speech behavior of public speakers, in writing textbooks and practical grammars on the Russian language, as well as in the practice of intercultural communication and translation studies. The study led to the following effective innovations: identified and described universal mechanisms for embedding complex sentences in spontaneous scientific and professional discourse by the recipient of the message, as well as cognitive strategies for segmenting discourse into syntactic units by the addressee in terms of time- limited natural auditory perception; the discursive status of a complex sentence in an oral scientific monologue is determined from the cognitive positions of the speaker and the listener, in particular, research proved that both participants of communicative interaction single out a sentence as an intermediate unit of discourse based on its formal organization; clarified regularities of recoding the original oral scientific message for another (written) information transmission channel; the collection of prototypic means of syntactic connection of parts of a complex sentence, fixed in the consciousness of modern Russian language speakers; established is the relationship between the formal organization of the prototype construction and the type of discourse that it presents in external expression; theoretically substantiated and tested method of complex cognitive-discursive study of complex sentences in oral scientific and professional communication.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палатовська Олена Володимирівна
2. Palatovska Olena Volodymyrivna

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палатовська Олена Володимирівна
2. Palatovska Olena Volodymyrivna

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меньшиков Ігор Іванович
2. Menshikov Igor Ivanovych

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лучик Алла Анатоліївна
2. Luchyk Alla Anatoliyvna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01, 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанченко Іван Іванович
2. Stepanchenko Ivan Ivanovych

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Попова Ірина Степанівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Попова Ірина Степанівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.